

(Rozh. ze dne 4. července 1921, Kr I 918/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 26. října 1920, jímž byl obžalovaný sprostěn dle § 259 č. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin dle §§ 335, 337 tr. zák., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Po stránce věcné (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.) neposoudil soud nalézací věc správně. Rozsudek uvádí mezi jiným též obranu obžalovaného, že vzhledem na velkou frekvenci v místech, kde se stalo neštěstí, dostali ti zřízenci, kteří u přejezdu konají službu, pokyny od ředitelství drah, by se neřídili předpisy a spouštěli závory až bezprostředně před příjezdem vlaku. Ve formálním ohledu budiž zdůrazněno, že rozsudek nevyslovuje, zda a z kterých důvodů uznává tuto obranu obžalovaného za pravdivou (§ 270 čís. 5 tr. ř.), a nelze proto v pouhé reprodukci zodpovídání se obžalovaného shledávat již také zjištění tvrzené skutečnosti. Než i kdyby se předpokládalo, že obžalovaný nemohl pro velkou frekvenci v místě nehody konati službu dle předpisů, neospravedlňovalo by ho to o sobě ještě, poněvadž, jak zmateční stížnost správně vytýká, měl ji konati dle přirozené zkušenosti a opatrnosti. Posuzuje-li se věc s tohoto hlediska, přicházejí v úvahu tyto rozhodné skutečnosti. Ranní rychlík od Mladé Boleslavi má dle jízdního řádu přijeti do Nymburka o 8 h. 40 min. ráno. Mívá však denně pravidelné zpoždění, asi 20 minut, jak udal strojvůdce, nebo asi 5 až 15 minut, jak tvrdí obžalovaný. V kritický den měl zpoždění o 25 minut. O příjezdu rychlíku dostávají se sice z Vlkova, poslední to stanice, zvonková návěstí; dle vlastního doznání obžalovaného se však stává, že pro špatný materiál baterií tato návěstí často selhávají, což se také stalo v kritický den 7. února 1920. Dále bylo místním ohledáním vyšetřeno, že hlídač, stojí-li u kliky, může uviděti vlak již ze vzdálenosti 287 m. Obžalovaný udal konečně, že na tom místě koná službu již po 6 let. Pro řešení otázky zavinění obžalovaného jest rozhodno, že, když věděl, že rychlík má asi v 9 hodin ráno přijeti a když mu bylo známo, že zvonková návěstí, ohlašující jeho příjezd, často selhávají, bylo tím více jeho povinností, by v příslušném časovém údobí veškerou pozornost, kterou mu ukládaly již zdravý rozum a zvláště jeho povolání a služba, soustředil na přejezd a ve stranu, odkud měl rychlík přijeti, a by učinil opatření, zaručující včasné spuštění závor, ať již způsobem ve zmateční stížnosti naznačeným, totiž spuštěním závor na polovici, nebo jiným vhodným způsobem.

Čís. 500.

Při rozlišování pokusu od jednání přípravného dlužno vzíti zřetel najmě k tomu, nakolik se v činnosti pachatelově projevil jeho zločinný úmysl.

(Rozh. ze dne 4. července 1921 Kr I 937/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 25. října 1920, jímž byl obžalovaný dle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin dle § 3 tr. z. a § 2 b) zákona ze dne 18. března 1920 čís. 188 sb. z. a n., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství právem, že nalézací soud nedává pojmu pokusu trestného činu výklad, jenž by zcela odpovídal zákonnému ustanovení § 8 tr. zák. Nalézací soud správně vytýká, že o pokusu lze mluvit jen tehda, došel-li zákonem zapověděný úmysl výrazu v nějaké konkrétní činnosti pachatele; mylně však má za to, že činnost ta nesmí připouštět jiného výkladu, nežli, že jde o určitý zlý úmysl. Nevžaduje se dle zákona, by zlý úmysl, nesoucí se k určitému trestnému činu, byl dotýcnými zevními počiny neomylně projeven, stačí, že je tu činnost takového rázu, že dle zákonů logického myšlení připouští závěr na určitý zločinný úmysl. Je proto přípustno vzít dle okolností případu za dokázaný určitý úmysl pachatelův, byť i ze skutku dalo se třeba souditi na úmysl jiný, avšak v konkrétním případě méně pravděpodobný. Vycházeje z hořejšího nesprávného názoru vyslovil nalézací soud, že v daném případě neučinil obžalovaný ještě ničeho, co by přímo směřovalo k zamýšlenému přepravení věcí přes hranice. Nalézal prý se ještě ve městě, $\frac{3}{4}$ hodiny od hranic vzdáleném a nenastoupil ani cestu k nádraží. Mezi ovinutím látek kol těla a provedením podlouného vývozu musil by prý obžalovaným předsevzat býti ještě nějaký čin, který měl za účel přepravu věcí přes hranice a jehož výsledek byl zmařen jen působením cizích, mimo vůli obžalovaného ležících překážek. Takovýto skutek nemohl prý býti obžalovanému dokázán a měl proto obžalovaný ještě dosti času, by od svého předsevzetí upustil. Než charakteristická známka pokusu na rozdíl od pouhého přípravného jednání nespočívá ve větším či menším přiblížení se k cíli zákonem zakázanému, ani v tom, obsahuje-li čin pachatelův více či méně podmínek pro dosažení cíle, nýbrž v tom, zdali dospěla činnost takového stadia, že se jí dostatečně projeví trestný úmysl pachatelův. Je-li však zjištěno, že v cizině se zdržující obžalovaný jel s věcmi, ohledně nichž neměl vývozního povolení, z Karlových Var, tedy z města od hranic vzdálenějšího, do Aše, města to u hranic blíže ležícího, a že měl část věcí pod oděvem obvinutou kolem těla, pak jest při nejmenším oprávněna domněnka, že obžalovaný měl úmysl, převést věci bez povolení přes hranice, že uskutečnil k provedení úmyslu toho tolik, že jeho jednání dlužno považovati za takové, které vede ke skutečnému provedení, ač byl vzdálen ještě $\frac{3}{4}$ hodiny od hranic a nenastoupil cestu k nim, ba ani k nádraží. Při tom jest nerozhodno, zdali mohl obžalovaný ještě od svého jednání upustiti, poněvadž závažno by bylo jen, kdyby od něho byl skutečně upustil; toho však rozsudek nezjišťuje. Na věci by ničeho nezměnilo, i kdyby snad šlo jen o zboží provážené, poněvadž i toto, stavši se dovozem do Československé republiky zbožím tuzemským, smělo by býti do ciziny vyvezeno jen

s vývozním povolením. Bylo tedy za správného užití zákona věci soudu nalézacího, aby zjistil, zda měl obžalovaný, hledí-li se na zjištěné jeho jednání a na jeho cestu z Karlových Varů do Aše, úmysl jemu obžalobou za vinu kladený, převést dvě roby týlové, jednu robu etaminovou a 10 shawlů v ceně přes 500 Kč bez vývozního povolení do ciziny, a zda k provedení, po případě k dokonání tohoto úmyslu nedošlo — bez ohledu na vůli obžalovaného — jen pro překážku odjinud v to příšlou, totiž následkem zakročení četnictva.

Čís. 501.

Bylo-li ku podloudnému vývozu do ciziny použito poštovní zásilky, jest místem spáchaného činu místo, kde zásilka byla dána na poštu.

(Rozh. ze dne 4. července 1921, Nd II 138/21.)

Dne 29. prosince 1920 bylo hlavním celním úřadem ve Znojmě pro podezření z podloudného vývozu zadrženo 7 balíčků, jež byly podány na poštu v Děčíně děčínskou firmou a obsahovaly 3 kg joghurtu a půl kg výživné soli dohromady v ceně 150 Kč. Trestní oznámení o tom podané dne 31. května 1921 u okresního soudu v Děčíně bylo na návrh veřejného žalobce dle §§ 51, 52 tr. ř. odstoupeno okresnímu soudu ve Znojmě k příslušnému jednání, jenž se prohlásil nepříslušným v podstatě proto, že ho okresní soud v Děčíně předstihl a že obviněný bydlí v Děčíně.

Vyřizuje záporný spor o příslušnost mezi jmenovanými okresními soudy uznal nejvyšší soud příslušným okresní soud v Děčíně.

Důvody:

Dle § 51 tr. ř. jest soud spáchaného skutku pravidelně příslušným a za místo spáchaného skutku sluší pokládati místo, kde splněno bylo to, čím dle zákonného svého pojmu čin trestný jest dokonán, čili místo, kde předsevzata byla činnost, kterou dovršuje se pojem činu trestného. Při tom dle výslovného předpisu zákona bez vlivu zůstává, zda výsledek, patřící ke skutkové povaze, nastal v témž či teprve na jiném místě. Ježto v daném případě jde o podloudné dopravování zboží do ciziny, byla činnost, tvořící stíhaný trestný čin, nejen započata, nýbrž plně dokončena již podáním zásilky řádně vypravené a do ciziny adresované na poštovním úřadě v Děčíně, a okolnost, že výsledek, totiž skutečné dopravení zásilky do ciziny, měl nastati teprve na hranicích státu, jest zde úplně nerozhodnou. Proto jest okresní soud v Děčíně jako soud místa činu, — podání zásilky, — jež dle zákonně upraveného pořádku a služebního řádu na poštách měla se dostati přes hranice do ciziny, příslušným a jest povinen oznámenou mu trestní věc projednat.

Čís. 502.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pro skutkovou podstatu pletich jest bez významu, měl-li pachatel úmysl stupňovati cenu a byl-li vsunutím se jeho zdržován přechod mouky z výroby do spotřeby, čili nic.